

LBRIS

We know
books

Tommaso Scandroglio

ÎNTREBĂRI DESPRE VIAȚĂ ȘI MOARTE

10 interviuri

Cu o prefață de Claudio Risé

Traducere din limba italiană
Cristian Șoimușan

Cluj-Napoca, 2019

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE – Pr. Titus Sas	5
PREFAȚĂ – Claudio Risé.....	9
INTRODUCERE	12
Carlo Casini AVORTUL.....	16
Stefano Teisa INSEMINAREA ARTIFICIALĂ.....	42
Maria Grazia Vianello CONTRACEPȚIA.....	72
Lino Ciccone RAPORTURILE PREMATRIMONIALE ȘI MASTURBAREA.....	93
Giacomo Samek Lodovici CĂSĂTORIA ȘI DIVORȚUL.....	117
Mario Palmaro CUPLURILE DE FAPT.....	147
Roberto Marchesini HOMOSEXUALITATEA	178

Antonello Vanni DROGUL.....	202
Claudia Navarini EUTANASIA.....	230
Giacomo Rocchi STAREA DE LEGITIMĂ APĂRARE ȘI PEDEAPSA CU MOARTEA.....	256

AVORTUL

Convorbire cu Carlo Casini

Mama lui, cea dintâi, în calitate de preoteasă, dă semnalul omorului și sare asupra lui. Smulgându-și mitra de pe cap pentru ca sârmana Agave să-l poată recunoaște și să nu-l ucidă, Penteu îi mângâia obrazii zicându-i: „Mamă, sunt eu, Penteu, fiul tău, pe care l-ai adus pe lume în palatul din Echion. Ab! Ai milă de mine, mamă, și nu-ți sacrifică fiul, pentru a-mi pedepsi greșelile”. Dar cu spume la colturile gurii, cu ochii întorși și cu mintea dusă, posedată de Bacchus, Agave nu-l ascultă deloc. Îi apucă cu amândouă mâinile brațul stâng și, ținându-l strâns de-o latură pe sârmanul nenorocit, îi smulge umărul, nu atât prin propriile-i puteri, cât din acelea date de zeu. [...] Iar capul nefericitului, mama sa l-a luat în mâini și l-a fixat în tirsul ei; credea că poartă în vârf țeasta unui leu, plimbându-și trofeul de-a lungul Citheronului. [...]

AGAVE: „Ab, ce-mi văd ochii? Ce e-acest lucru ce-l țin în mâini?”

KADMOS: „Haide, privește-l și ia seama mai bine la el!”

AGAVE: „Nenorocire, vai!, asta văd eu, o nenorocire mare.”

KADMOS: „Oare cu-adevărat a leu pare-ți c-arată?”

AGAVE: „Nu. Vai, nenorocire! Ci capul lui Penteu îl țin. [...] Tată, vezi cum s-a schimbat acuma totul pentru mine. O, dacă nu mi-aș fi mângâjat mâinile cu această nelegiuire!... Cum voi mai putea, eu, nenorocita, să strâng la pieptul meu acest sârman trup pe care nu-ndrăznesc să-l ating? Ce cânt de jale să-i cânt? Aș vrea să cuprind trupul copilului meu. Da! Aș vrea să-i acopăr cu sărutări toate mădularile ce le-am brănit la sânu-mi”.

Agave – personaj cheie în *Baccantele* lui Euripide – sub influența nefastă a zeului Dionysos își ucide fiul, nerecunoscându-l. Abia după aceea își vine în minți și este cuprinsă de o durere sfâșietoare pentru fapta săvârșită. Tragedia ce pune stăpânire pe Agave este tragedia a milioane de femei care și-au ucis proprii copii pe care-i purtau în pânțele: întunericul minții, ce deseori, dar nu întotdeauna, o împinge pe mamă să comită un asemenea gest fără a-l conștientiza pe deplin; stupizenia avortului ce apasă greu asupra existenței femeii care, nu de puține ori, va ispăși această vină pentru restul vieții (Agave va ajunge să trăiască în exil pentru totdeauna); nebunia tuturor celor din jurul mamei, îmbătați de furie, care în loc să o convingă să nu comită un asemenea delict, îi devin colaboratori direcți; și, în sfârșit, mai ales strigătul mut al aceluși copil care, asemenea lui Penteu, își imploră mama: „Ai milă de mine, mamă, și nu-ți sacrifică fiul”.

Pentru abordarea acestei tematici atât de delicată și care de treizeci de ani reprezintă o rană adâncă în conștiințele multora, ne-am hotărât să-i luăm un interviu domnului Carlo Casini, magistrat la Curtea de Casație și membru al Comitetului Național pentru Bioetică. Carlo Casini este președintele Mișcării pentru Viață, secțiunea italiană, membru al Academiei Pontificale „Regina Apostolorum” din Roma, precum și autorul a numeroase articole despre subiectul în cauză.

1) Domnule profesor, să începem prin a schița cadrul problemei; sunt unii care susțin că avortul este un omucid, dar sunt alții care-l consideră un drept al femeii. Cine are dreptate?

Desigur, nu se poate admite un drept al mamei de a-și distruge propriul copil. Printre susținătorii avortului există o aripă extremistă care invocă libertatea [de a face așa ceva, *n.tr.*], căreia îi spun chiar dreptul la autodeterminare. Într-un asemenea caz, însă,

libertatea se termină acolo unde încep drepturile altora. Copilul conceput e un „altul”. Cine-ar putea susține că părinții au dreptul în zilele noastre (în Antichitate chiar îl aveau) de a-și ucide copiii abia născuți? Care e diferența între un nou-născut și un copil din pântecul mamei? În ce privește copilul pe cale de a se naște, niciuna în termeni de calitate: distanța dintre un făt și un nou-născut e mai mică decât aceea dintre un nou-născut și un adult. Avortul e avortare, adică uciderea unui copil încă nenăscut; pruncuciderea e uciderea unui copil mic în timpul nașterii sau imediat după; omuciderea e uciderea unui om căruia nu i se mai poate spune nici făt, nici prunc. Acestea [toate] sunt definiții din domeniul juridic.

Trecând, însă, de la planul juridic propriu-zis la realitatea faptelor, descoperim mai întâi că graviditatea reprezintă o situație aparte, irepetabilă, în care o ființă omenească trăiește în trupul altei ființe omenești. Principala ei apărare, care, de fapt, e aceeași dintotdeauna, a miliarde de mame care fac istoria lumii, stă în mintea și în inima mamei. Copilul e mereu același; dar trebuie să se țină cont de situația lui aparte. În al doilea rând, de obicei într-un avort avem de-a face cu două victime: copilul, dar, în egală măsură, și mama. În majoritatea cazurilor ea este supusă unor presiuni din partea societății, a medicilor, a rudelor și cunoștințelor, a grupului de prieteni, a tatălui copilului, a ziarelor, a televiziunii. În fiecare dintre cazuri, tânăra femeie este lăsată în voia unei singurătăți îngrozitoare („Treaba ta! Vezi tu ce faci!”). De cele mai multe ori, după săvârșirea avortului, ea poartă în adâncul inimii durerea unui doliu. Specialiștii vorbesc despre „sindromul post-avort”. Adesea, dincolo de aparențe, tinerețea îi este aproape sufocată. CAV-urile noastre [Centrele de Ajutor dedicate Vieții, *n.tr.*] se confruntă cu experiența unor asemenea situații. N-aș vrea să pun sare pe rană. Personal, doresc ca întreaga societate, și în special „poporul vieții”, să fie primitoare, inclusiv cu persoanele care au avortat.

2) *Se poate determina momentul exact în care ia naștere o nouă ființă omenească? Știința s-a pus de acord în mod unanim asupra acestui moment inițial?*

Am scris o carte intitulată *Cele cinci dovezi ale existenței omului*⁴, la care fac trimitere. Între acele cinci dovezi avem proba biologică. De fapt, niciun genetician nu susține că viața omului începe, din punct de vedere biologic, cândva imediat după întâlnirea spermatozoidului cu ovulul. Însă, pentru justificarea anumitor manipulări genetice, cineva încearcă să susțină că e nevoie de trecerea a circa 30 de ore de la acea primă întâlnire, venind cu argumente ce au caracterul unui pretext; de fapt, tocmai din momentul acelei prime întâlniri întreg patrimoniul genetic al noului individ este deja constituit. Un altul nu i se mai poate adăuga. În plus, între cromozomii masculini și feminini și celelalte părți din aceste agregări primare se stabilesc imediat relații ce se întâlnesc de obicei într-un organism. Avem de-a face cu un organism de ntaruă umană. Există acolo o coordonare, un finalism, o dezvoltare fără salturi în continuitate. Viața în ansamblu are aceste caracteristici. Oricum, această teză a așa-numitului „ovotid” nu are legătură cu avortul, care survine abia după aceea. Alte criterii, precum cel de 14 zile (așa-numita teză a „pre-embriionului”) sau de trei luni, sunt toate încurajate mai ales din motive utilitariste. Toate au fost respinse de trei ori de către Comitetul Național de Biotetică (1996, 2003, 2005), care este o instituție științifică.

În celebrul raport Warnock, care a susținut întâia oară teza „pre-embriionului”, la paragraful nr. 11.19, din capitolul XI, se recunoaște că viața începe odată cu actul conceperii și se dezvoltă fără salturi, dar mai apoi se adaugă că, „pentru liniștirea opiniei publice”, e nevoie să se găsească un criteriu care să fie de acord cu experimentele făcute pe embrionii obținuți în eprubetă. Și astfel a apărut teoria celor 14 zile, care pretinde să judece în ce măsură o

⁴ C. Casini, *Le cinque prove dell'esistenza dell'uomo*, Edizioni Paoline – San Paolo, 2006.

ființă omenească poate fi numită om în funcție de reședință. Chipurile, numai când se va fixa pe mucoasa uterină, va fi om. Până atunci nu ar putea, deoarece ar fi [un soi de] nomad... Mai mult chiar, un călător în căutarea unui cămin... Personal, mi se pare foarte convingătoare și proba căreia eu îi spun psihologică, nu doar cea biologică. Adică, îmi pun întrebarea: „Dar eu când am început să fiu?”. Mai înainte nu eram, iar acum sunt. Când s-a petrecut acest fapt al creării mele? Care este intervalul de pauză între nimic și a fi? Această trecere nu poate fi decât într-un punct: „Big-bang”-ul vieții mele. Dacă există o dezvoltare, atunci avem de-a face deja cu o realitate. Dacă nu ar fi nimic, atunci n-ar fi și cu asta gata! Care-ar putea fi punctul de trecere dacă nu actul concepției?

3) *Nu sunteți de părere că devenim persoane abia atunci când, de exemplu, dobândim o anumită stare în urma căreia ne dăm seama de noi și de lumea înconjurătoare, când începem să intrăm în relații cu ceilalți, când începem să dăm dovadă de o serie de procese cognitive minime?*

Ce înseamnă „persoana”? Dacă ne regăsim în principiul egalității, proclamat de toți și consfințit de Carta Drepturilor Omului, atunci nu putem accepta una dintre cele mai grave forme de discriminare, și anume aceea în care unele ființe omenești sunt persoane, iar altele nu. În vremurile de demult, dar și în cele recente, s-a prevăzut așa ceva și în lege. Sclavii nu erau considerați persoane, nu numai în Antichitate. Chiar și despre negrii din cele două Americi s-a spus că nu erau persoane în sensul civil al legii (Cazul Dred Scott, judecat la Curtea Supremă a S.U.A., în 1857). Ca să nu mai vorbim de rasism!

Până și în articolul 1 din Codul nostru Civil era scris că o ființă înzestrată cu personalitate juridică poate fi eliminată din motive rasiale. Sunt lucruri groaznice. Dar, în cultura drepturilor omului din timpurile noastre chiar se cuvine să recunoști egalitatea în demnitate

și dreptul la existență atât președintelui statului, cât și oamenilor străzii, atât medaliatului olimpic, cât și celui din căruciorul cu roțile, atât premiantului Nobel, cât și analfabetului. Toți sunt persoane. De ce n-ar fi și cel nenăscut așa? „Persoana” este un alt nume pentru om. Îi desemnează demnitatea supremă în ordinea creației, indiferent ce fel de calități se adaugă ființei lui ca viețuitoare din specia omului și oricare ar fi condițiile în care se întâmplă să trăiască. Dacă numai faptul de a-ți da seama că ești, că ești înzestrat cu niște procese cognitive și că ai capacitatea de a intra în relații cu alții constituie omul, atunci trebuie să refuzăm calitatea de persoană și copiilor foarte mici, nebunilor incurabili și celor ajunși în stadiul de comă. Există unii care chiar susțin așa ceva. Dar oare nu-i o nebulie?

4) *Copilul nenăscut nu poate fi considerat individ, dat fiind că depinde în totalitate de mama lui. Această dependență încetează, sau se reduce mult, în momentul nașterii. Abia după aceea putem spune că avem de-a face cu un nou individ, fiindcă, nu-i așa, a ajuns să fie autonom. Sunteți de acord?*

Până și eu sau voi care mă citiți depindem cu totul de ceilalți. Să ne imaginăm, de exemplu, că suntem la Polul Nord singuri, fără îmbrăcăminte, mâncare sau orice legătură cu ceilalți. Am muri în câteva minute. Aceeași situație e valabilă și în cazul astronautului închis într-o capsulă spațială, dacă se întreprin toate mecanismele complicate de alimentare cu oxigen, control al presiunii etc. Unde mai e autonomia? Îmbrăcăminte, mâncare, căldură, condiții vitale pentru supraviețuire; depindem cu totul de ceilalți. Nu, serios, autonomia chiar nu poate fi un criteriu de măsurare a gradului de umanitate.

5) *Femeia duce tot greul unei sarcini; nu credeți că e corect ca ea să botărase să ducă până la capăt acest proces? Vechiul slogan „uterul îmi aparține” nu are, prin urmare, o anumită bază de adevăr?*

Evident că uterul aparține femeii! Dar copilul care după concepere stă în acel uter nu e proprietatea femeii. Nicio ființă omenească nu poate fi proprietatea cuiva. E oaspetele mamei. În fond și la urma urmei, ea l-a chemat. Pruncul conceput nu e un „proces”. Desigur, creșterea părului sau a unghiilor este un „proces” și doar cel căruia îi aparțin unghiile sau părul poate decide dacă să le lase să crească ori să le taie. Dar dacă un copil trebuie să trăiască ori să moară, așa ceva nu se poate decide.

Acestate fiind zise, pe bună dreptate se poate admite că graviditatea reprezintă o condiție cu totul aparte, ce o privește pe femeia însărcinată, nu pe ceilalți. Am remarcat acest lucru mai devreme. E vorba despre afecțiune, ajutorare, respect, tandrețe din partea tuturor, iar nu despre atribuirea unui drept de viață ori de moarte care să stea în puterea femeii.

6) *Ce este principiul autodeterminării?*

Am răspuns mai devreme. Dacă am vrea să intrăm în detalii subtile, [s-ar putea spune că] nu există o „autodeterminare de drept” înțeleasă ca putere de a-l nimici pe celălalt. Dreptul la autodeterminare există și funcționează pe deplin atunci când opțiunile unui subiect nu au legătură cu celălalt, ci cu comportamentele subiectului în cauză, fără a aduce vreo atingere vieții în sine, de care nu se poate dispune [după bunul plac]. Sunt liber să hotărâsc dacă merg la culcare la o anumită oră, dacă merg sau nu într-o călătorie, dacă aleg sau nu o meserie. Dar nu pot invoca autodeterminarea ca motiv să-mi bat vecinul fiindcă nu-mi place de el, sau, cu atât mai puțin, ca motiv să ucid pe cine știe cine. În privința avortului, eventual s-ar putea recunoaște că femeia are efectiv posibilitatea de a scăpa de copil. E aproape imposibil să împiedicăm pe cineva a-și provoca avortul de una singură, mai ales acum când se găsesc de vânzare preparate cu efect avortiv direct sau indirect.

Acceasta am putea-o numi „autodeterminare efectivă”. La fel de bine însă ne-am putea declara autodeterminarea și când săvârșim un furt sau dăm o mărturie falsă, ori chiar când ne tocăm banii la jocurile de noroc. Însă nu acesta este dreptul la autodeterminare. Ceea ce în cazul unei femei gravide am numit autodeterminare efectivă, e doar un mijloc ce l-ar putea determina pe legislatorul care dorește să apere dreptul copilului, să se folosească de instrumente diferite de cele utilizate în apărarea vieții celor deja născuți.

7) *Care sunt principalele motive pentru care cineva dorește să avorteze? Coincid ele cu acelea prevăzute de Legea 194, care din 1978 încoace a legitimat reangerea la avort în țara noastră?*

La Pira⁵, cam spre sfârșitul vieții, a calificat Legea 194, care nu fusese încă aprobată în vremea lui, ci se afla doar în stadiul de discuție la Parlament, „cu totul nedreaptă”. Subliniez expresia „cu totul”. Asta înseamnă că în opinia lui La Pira nu există „părți bune” [ale acestei legi], așa cum susțin în zilele noastre chiar și unii catolici. Așa-numitele „părți bune” ar fi de găsit în primele articole; în realitate, tocmai aceste prime dispoziții, cele despre consultați și cele care ar trebui să creeze un „filtru” pentru evitarea avortului (discuție cu medicul, perioadă de așteptare de șapte zile etc.) sunt formulate la modul generic, echivoc și contradictoriu încât ajung să dea impresia că rolul lor e acela de a-i înșela pe cetățeni, adică de a-l face pe cititorul superficial să creadă că scopul legii este și acela de a proteja dreptul la viață.

Privite din acest unghi, lucrurile se lămuresc atunci când vine vorba despre articolele 4 și 5 referitoare la cauzele I.V.S.-ului [Înterupere Voluntară a Sarcinii]. În realitate, legea își dorește ca femeia care intenționează să avorteze în primele trei luni să o poată

⁵ Giorgio La Pira (1904-1977) a fost primar al Florenței și un cunoscut om politic italian, care și-a pus talentul în slujba Bisericii (*n.tr.*).

face după bunul plac, indiferent de motiv, fără ca cineva să i se poată opune. Dar, aparent, articolul 4 pare a limita legitimitatea I.V.S.-ului doar la cazurile de pericol pentru sănătate. Însă, atenție! Femeia se poate adresa unui medic ales de ea, și numai ea, nu medicul, trebuie „să acuze” (deci, nu să demonstreze) dureri care-i pun în pericol sănătatea fizică sau psihică, provenind fie „din starea sănătății, fie din condiții economico-sociale ori familiale, fie din estimarea unor anomalii ori malformații la viitorul copil, fie din împrejurări în care a survenit conceperea”. Aici, în această listă stă tot secretul. E limpede că nicio femeie nu avortează de plăcere. Apoi, medicul trebuie să stabilească doar că femeia este însărcinată până în luna a treia și că a făcut cererea de avort. Nimic altceva. Nu poate nega în niciun caz documentul care-i dă dreptul la I.V.S. Ce părere are femeia cu privire la modul de a-și justifica avortul, aceasta nu trebuie nici măcar să fie exprimată undeva. Părerea există deja și asta e de ajuns. Se precizează doar că medicul trebuie să fie conștient și să i-o ceată, dar să nu uităm că el a fost ales după bunul plac al femeii, care dacă nu vrea să-și piardă timpul cu descoperiri de sine inutile, știe cum să procedeze. E adevărat că legea prevede amânarea intervenției până la o dată ulterioară de cel puțin șapte zile, de unde și ideea unei posibile răzgândiri din partea ei. Oricum, peste acest aspect legat de „filtru” se poate trece ușor, deoarece se prevede și o declarație în regim de urgență care sare peste „filtru”. În concluzie: numitorul comun în cazul celor aproximativ 5.000.000 de avorturi legale avute până acum este libera alegere a femeii. Nu același lucru se poate spune despre I.V.S.-urile de după luna a treia, care însă reprezintă doar un procent mic (2,6% în 2006) din numărul mai mare [de avorturi].

Apoi, dacă dorim să cunoaștem cauza concretă pentru care o femeie avortează, e nevoie să citim anchetele prin sondaj efectuate într-o serie de spitale și să adăugăm experiența Centrelor de Ajutor dedicate Vieții (CAV). Din ele reiese că primul motiv este cel de ordin economic (circa 50%), dar mai sunt și cazurile de părăsire a mamei de către iubit, partener de viață sau soț, frica de a-și pierde ori de a nu-și găsi de lucru, vârsta prea mică, teama de a nu se ridica la

așteptările obligațiilor ce-i revin ca mamă, imboldul familiei. În schimb, rar se întâlnesc cazurile de avort pe motiv că femeia ar avea prea mulți copii. Mulți se gândesc că un caz tipic de femeie care avortează este acela al tinerei-mame [sau al mamei-copil]. Nu e așa. După cum reiese din comunicatele oficiale de la minister, cele mai frecvente cazuri se întâlnesc în rândul femeilor căsătorite, care nu trăiesc separat de soț sau nu sunt despărțite, având unul sau cel mult doi copii. Aceasta este situația generală pentru femeile din Italia. Pentru imigrante însă, al căror acces la I.V.S. a crescut în cursul anilor, lucrurile sunt diferite. În general, predomină cazurile de precaritate economică și socială a acestora, sau, uneori, ca de exemplu la chinezi, tradiția culturală a țării de origine.

8) *Dar în cazul în care fătul ar amenința serios starea de sănătate a femeii, de ce să nu se recurgă la avort?*

Viața copilului are aceeași valoare ca viața mamei. Starea acesteia de sănătate nu este mai importantă decât starea aceluia de sănătate. Trebuie să-i acordăm copilului încă nenăscut același tratament pe care-l considerăm just să-l acordăm adultului. Ca exemplu ne poate servi legislația și simțul comun cu privire la transplantul de organe. Există situații când cineva sigur va muri dacă într-un anumit interval nu i se găsește o inimă sau un ficat ori un alt organ vital pentru a i se face transplantul în corpul afectat de boală. Să presupunem că, în același timp, o altă persoană e destinată să moară, dar are o inimă, un ficat sau un pancreas compatibile pentru transplant. N-ar fi permisă scurtarea vieții celei de-a doua pentru vindecarea primei persoane, chiar dacă boala acestuia din urmă ar fi mortală. De ce ar trebui să ne comportăm altfel în cazul avortului? Oricum, neuitând că demnitatea umană a nou-născutului este aceeași cu cea a nenăscutului, trebuie să remarcăm situația cu totul aparte a gravidității, în care o ființă omenească e găzduită timp de nouă luni în trupul altei ființe omenești. Acest fapt poate conduce la o înclinație

spre mijloace de apărare a dreptului la viață diferite de cele folosite în mod normal pentru apărarea nou-născuților; de asemenea, poate duce la cazuri când se acordă o importanță aparte condițiilor subiective ale mamei. Mai mult decât atât, ceea ce se petrece acum în aplicarea legii italiene asupra avortului, dar și într-o bună parte a restului lumii, este total inacceptabil, fiind rodul unei înșelăciuni. Se începe cu definirea stării de sănătate ca fiind „un stadiu încheiat de dispoziție psihică și fizică integră”, astfel încât o sarcină nedorită, în măsura în care determină o stare de îngrijorare și deci o indispoziție, poate fi considerată o boală. Se continuă dându-i-se femeii, iar nu medicului, posibilitatea aprecierii „boli” și aplicându-se acesteia principiul liberei opțiuni ce are ca supoziție negarea identității umane a copilului.

Nedreptatea acestui sistem reiese și din faptul că, și dacă am vrea (deși tot nedrept ar fi) să legitimăm avortul în cazul unei adevărate, serioase boli a mamei, pusă pe seama sarcinii, care să-i provoace greutăți altminteri evitabile (așa cum hotărâse Curtea Constituțională italiană în 1975), avorturile într-un an n-ar ajunge la o mie. Și așa, tot ar fi ucideri cu totul nedrepte, dar n-ar mai fi hecatomba de acum. De aceea, m-am obișnuit să repet că în Legea 194, pe lângă nedreptatea permisiunii de distrugere a vieții umane, se adaugă și nedreptatea ipocriziei și a minciunii.

9) *Ce este avortul terapeutic?*

Așa i se spune I.V.S.-ului provocat după luna a treia de sarcină. În acest caz e necesară confirmarea reală din partea medicului că este vorba despre o boală gravă, fizică sau psihică, a mamei, legată direct de niște procese fiziologice verificate ca venind de la copil, determinând grave anomalii sau malformații. Realitatea este că și pentru aceste I.V.S.-uri provocate după luna a treia legea e elastică. Întâi de toate se ia în considerare starea de sănătate psihică. Apoi,

confirmarea aceasta nu presupune intervenția obligatorie a unor specialiști sau a unor medici anume. În sfârșit, nu e prevăzut nici măcar controlul diagnosticat asupra fătului avortat. De fapt, CAV-urile mărturisesc că în multe cazuri în care se prescrisese un I.V.S. pentru prevenirea vreunei malformații, femeia a refuzat avortul și s-au născut copii perfect sănătoși. În fine, reamintesc că în cadrul lucrărilor pregătitoare pentru promulgarea Legii 194 se citea că ar fi fost inuman să se permită avortul doar din motive de malformație a copilului și că trebuia să se țină cont de reacția asupra psihicului mamei. Practic, însă, știm cu toții ce se întâmplă. Pe scurt, se pare că nu de puține ori întâlnim cazuri de avort care sar peste litera legii, de la articolele 6 și 7.

10) *Ce este sindromul post-avort?*

Aici răspunsul trebuie să-l dea specialistii. Personal, vă pot spune că la un serviciu telefonic pus la dispoziție de către Mișcarea pentru Viață, cu scopul de a oferi ajutor femeilor atunci când se află în situația unui I.V.S., fac apel destul de des și femei care au avortat. Acestea ne vorbesc despre durerea lor tănuită. Respectivele telefoane se primesc mai ales noaptea, când singurătatea e mai intensă. Nu reușesc să doarmă și vorbesc la telefon pentru că nu sunt văzute, pot rămâne în anonim și pot întrerupe convorbirea când vor ele. Mai adaug că în Mișcarea pentru Viață activează și femei care au avortat și care mai apoi și-au găsit pacea și tinerețea implicându-se în salvarea vieții altor copii, prin ajutorarea mamelor acestora.

11) *Dacă fătul ar suferi o malformație, n-ar fi mai bine, chiar pentru el, să se apeleze la un avort decât să fie condamnat la o viață de suferințe și marginalizări?*